

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
بخش اول: بنیان‌های نظری	
۳	درآمد: فلسفه تاریخ مسیحی / مزدک رجبی
۲۸	دیدگاه مسیحی تاریخ / کریستوفر داوسون
۴۶	بنیاد تفسیری مسیحی از تاریخ جهان / هربرت باترفیلد
۶۷	تفسیر مسیحی و قدسی تاریخ / هربرت باترفیلد
۶۸	ویژگی تاریخ عهد عتیق
۷۱	خدا در تاریخ
۷۲	داوری الهی در تاریخ
۷۳	نگره‌های منجیانه (مسیانیک)
۷۵	مسئله فاجعه ناشایست
۷۶	وحی الهی چونان تاریخ / وولفهارت پاننبرگ
۹۷	ایمان مسیحی و تاریخ / رودلف بولتمان
۱۱۲	باور مسیحی به مشیت الهی / کارل بارت
۱۱۳	باور به مشیت الهی، بنیان و چیستی آن
۱۳۴	مسئله زمان / امیل برونر
بخش دوم: روش در تاریخ‌نگاری مسیحی	
۱۴۹	تاریخ‌نگاری مسیحی چونان رویکردی برای نگریستن به تاریخ، ... / مزدک رجبی
۱۵۶	فهم مسیحی تاریخ / آرنولد توینبی
۱۷۰	تاریخ مسیحی و تاریخ آکادمیک / هربرت باترفیلد
۱۷۰	موردی در برابر تاریخ آکادمیک

صفحه	عنوان
۱۷۱	نسبت میان جستجوی تاریخی و تفسیر زندگی در جامعه مدرن
۱۷۴	حقیقت مسیحی و علمی
۱۷۶	چرا تاریخ خنثی و بی طرف نیست؟
۱۷۷	تاریخ و شخصیت یا فردیت
۱۷۹	قوانین رشد تاریخی گونه انسان / ژک مریتن
۱۸۱	پندار و انگاشت کلامی وضعیت های گوناگون طبیعت انسان
۱۸۳	پندار کلامی وضعیت های گوناگون رشد تاریخی گونه انسان
۱۸۴	قوانین نادرست هگلی و کنتی مراحل یا عرصه های گوناگون
۱۸۶	قانون گذر از روش یا وضعیت جادویی به وضعیت عقلانی در تاریخ فرهنگ بشر
۱۹۰	قانون فراشد آگاهی یا وجدان اخلاقی
۱۹۴	قانون گذر از تمدن های قدسی به این جهانی یا غیر روحانی
۱۹۶	قانون عصر پیشروی سیاسی و اجتماعی مردم
۱۹۸	ایمان مسیحی و روش تاریخی: تناقض ها، سازش یا کشمکش؟ / رابرت تی. هندی

پیشگفتار

کتاب پیش رو از آغاز بنا بود نوشته‌ای درسی نخست برای دانشجویان رشته ادیان و عرفان و نیز رشته تاریخ و سپس دیگر قلمروهای علوم انسانی و اجتماعی باشد، اما از آن رو که نگارنده دانش آموز خردورزی فلسفه است، ساختمان کتاب از همان آغاز با نگاهی فلسفی پی ریخته شد؛ از گزینش مقاله‌ها برای برگردانده شدن به زبان پارسی تا دو نوشته ناچیزی که چونان درآمده بر دو بخش فراهم آمده، بیش و کم رنگ و بوی خردورزی فلسفی به خود گرفته‌اند. شناخت جهان تازه که درون جهان مسیحی پدید آمد و امروز چند سده است که بخشی از جهان ماست برای ما بر هر کار دیگری برتری دارد، زیرا شناخت خود، چونان جهانی که آمیخته‌ای یکه و یگانه از ایران و اسلام و همین جهان تازه است، بدون شناخت ژرف جهان تازه و آغازهای یونانی، رومی و یهودی مسیحی آن دست نمی‌دهد. از این رو، تأمل در نسبت میان مسیحیت و تاریخ که محور همه مقاله‌های برگزیده است، برای ما در شناخت خود، در اینک و اکنون، بسیار آموزنده است. مقاله‌ها به‌راستی نوشته‌هایی تأمل‌برانگیز و اثرگذارند که از مآخذی مهم از نام‌آورترین اندیشمندان و فیلسوفان مسیحی سده بیستم برگزیده شده‌اند. درآمد بخش نخست، بنیان‌های هستی‌شناسانه تاریخ‌نگاری مسیحی و نسبت مسیحیت و تاریخ‌اندیشی را آشکار می‌کند و مقاله‌های این بخش نوشته‌هایی است که بنا بر همین هستی‌شناسی برگزیده شده‌اند. بخش دوم، مقاله‌هایی است در باب روش‌شناسی و شناخت‌شناسی تاریخ‌نگاری مسیحی، و در آغاز این بخش، درآمده همین دو وجه را در نسبت میان مسیحیت و تاریخ‌اندیشی تبیین می‌کند.

به جز نام‌ها و برخی توضیح‌ها که از نوشته‌های نویسندگان برگردانده شده، دیگر پانویس‌ها از مترجم است. در آخر، بر خود بایسته می‌دانم از آقای دکتر مهدی احمدی که پیشنهاد تدوین این کتاب را با نگارنده در میان گذاشتند و در گردآوری و فراهم آوردن مقاله‌ها یاری رساندند سپاسگزار باشم و نیز از بانو دکتر ملیحه معلم، مدیر گروه ادیان و عرفان «سمت»، که من را در به انجام رساندن کار، با شکیبایی و بزرگواری، تحمل کردند سپاسگزارم.